

Sygn. akt V CSK 359/20

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa (...) Bank S.A. w W.

przeciwko M. K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 czerwca 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 24 stycznia 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Czynności Sądu Najwyższego podejmowane w ramach oceny, czy skarga kasacyjna ma być przyjęta do rozpoznania nie polegają na rozpoznawaniu zarzutów przytoczonych w ramach podstaw skargi kasacyjnej. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje

publicznoprawne. Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudence (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147). Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, lecz szczególny środek zaskarżenia, wnoszony i rozpoznawany nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2014 r., I CSK 510/13, niepubl.).

Pozwana wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), mającą wynikać z naruszenia art. 385¹ § 1 k.c., przez niezasadne przyjęcie, że obowiązek pokrycia z kwoty kredytu prowizji, składki ubezpieczeniowej, kosztów usługi pośrednika nie stanowił klauzuli abuzywnej tylko dlatego, że wysokość tych należności nie była wyższa od dopuszczalnych kosztów kredytu, o jakich mowa w art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim. Pozwana wskazała, że art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim nie może mieć zastosowania do umów zawartych przed jego wejściem w życie. Zakwestionowała stanowisko Sądów *meriti*, że powód wykazał wysokość roszczenia przedkładając rozliczenie kredytu z zestawieniem spłat, zakwestionowała upoważnienie osoby, która to zestawienie sporządziła do działania w imieniu powoda, tak samo jak upoważnienie osoby, która złożyła oświadczenie o wypowiedzeniu jej umowy do działania w imieniu powoda, co czyni to oświadczenie nieważnym stosownie do art. 104 k.c. Stwierdziła, że o oczywistej zasadności skargi świadczy i to, że powód nie mógł żądać odsetek w umówionej wysokości od całej należności głównej, gdyż wykładnia umowy dokonana z zachowaniem reguł ustalonych w art. 65 § 1 i 2 k.c. prowadzi do wniosku, że co do rat niewymagalnych przed złożeniem oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, roszczenie powoda mogło ograniczać się tylko do rat kapitałowych o stopie procentowej oznaczonej w art. 359 § 2 k.c. Ostatecznie wszystkie przepisy przytoczone w obrębie postaw kasacyjnych pozwana wskazała, jako oczywiście i rażąco naruszone przez Sąd Apelacyjny.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo też podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Oczywiście jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, niepubl.).

Skonfrontowanie uzasadnienia zaskarżonego wyroku z uzasadnieniem wniosku pozwanej o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie potwierdza tezy skarżącej o oczywistej zasadności skargi.

Sąd Apelacyjny w niniejszej sprawie zaakceptował ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, z których wynika, że pozwana zaciągnęła w (...) Banku SA kredyt konsolidacyjny, z którego część środków miała posłużyć na spłacenie jej zobowiązań z innego kredytu, a część na jej potrzeby konsumpcyjne. Bank oczekiwał, że kredytobiorca, któremu udzieli kredytu na takich warunkach, jakie przyjęła pozwana, ubezpieczy się i pozwana zgodziła się przyjąć warunki tego ubezpieczenia. Zostały jej też w formularzu informacyjnym przedstawione wszystkie informacje wymagane zgodnie z ustawą o kredycie konsumenckim na temat treści umowy i obciążeń będących konsekwencją jej zawarcia, a w szczególności na temat wysokości prowizji banku, pośrednika, wysokości składki ubezpieczeniowej, przewidywanych odsetek od kredytu. Zawierając umowę, pozwana dysponowała zatem wszystkimi danymi, które pozwalały jej ocenić ryzyko i skalę obciążeń, jakie się z nią wiązały. Argumentacja pozwanej podnoszona we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zmierza do zakwestionowania szeregu ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie, w związku z którymi nie jest dopuszczalne budowanie zarzutów skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.) i którymi Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej byłby związany (art. 398² § 2 k.p.c.).

Rozważania Sądów obu instancji na temat treści umowy zawartej przez strony wskazują na to, że oceniały one tę umowę pod tym kątem, czy pewne jej postanowienia nie mają cech abuzywności i tego rodzaju wad nie dostrzegły. Do art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim Sądy *meriti* odwołały się tylko w tym celu, by zaakcentować, że umowa stron nie naruszała standardów określonych w przepisie o charakterze ochronnym dla konsumentów, który jednak wszedł w życie już po jej zawarciu, chociaż trzeba odnotować, że obowiązywał, gdy pozwana zawierała z Bankiem ze swojej inicjatywy umowę o restrukturyzację zaległości, wydłużającą okres kredytowania w celu zmniejszenia wysokości rat, które miała obowiązek płacić. Wysokość zobowiązań pozwanej na rzecz Banku wynikała z umowy, tak samo jak i to, że na wniosek pozwanej Bank koszty jej zawarcia precyzyjnie określone, zostaną objęte kredytowaniem. Pozwana zarzucała wprowadzie w toku postępowania, że przy całkowitej kwocie kredytu, kwota prowizji Banku, składki ubezpieczeniowej w umowie ubezpieczenia, którą zawarła oraz wynagrodzenie za korzystanie przed zawarciem umowy z usług pośrednika ocenia jako rażąco wygórowane, ale kwoty te oznaczone były precyzyjnie w umowie i pozwana tę ich wysokość zaakceptowała przy jej zawarciu. Bank przedstawił dowody wypłaty środków stosowanie do zawartej umowy, tak samo jako dowód pokrycia składki i objęcia pozwanej ochroną ubezpieczeniową. Powód przedstawił pełnomocnictwa udzielone pracownikom do działania w jego imieniu w związku z zawarciem i wykonaniem umowy z pozwaną.

Pozwana nie zaprzeczyła temu, by środki z kredytu, o udzielenie którego umówiła się z powodem zostały wypłacone, zarówno na konto jej samej, jak i cele oznaczone w umowie kredytowej. Jeśli pozwana twierdziła, że zaspokoiła te zobowiązania w większym zakresie niż przedstawiony w wyliczeniach Banku, to dowody spełnienia takich dodatkowych świadczeń obciążały pozwaną. Takich dowodów pozwana nie dostarczyła, nie stawiała się też na rozprawę wyznaczoną celem jej przesłuchania (k. 115). Trudno w tych okolicznościach uznać skargę za oczywiście uzasadnioną.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.